

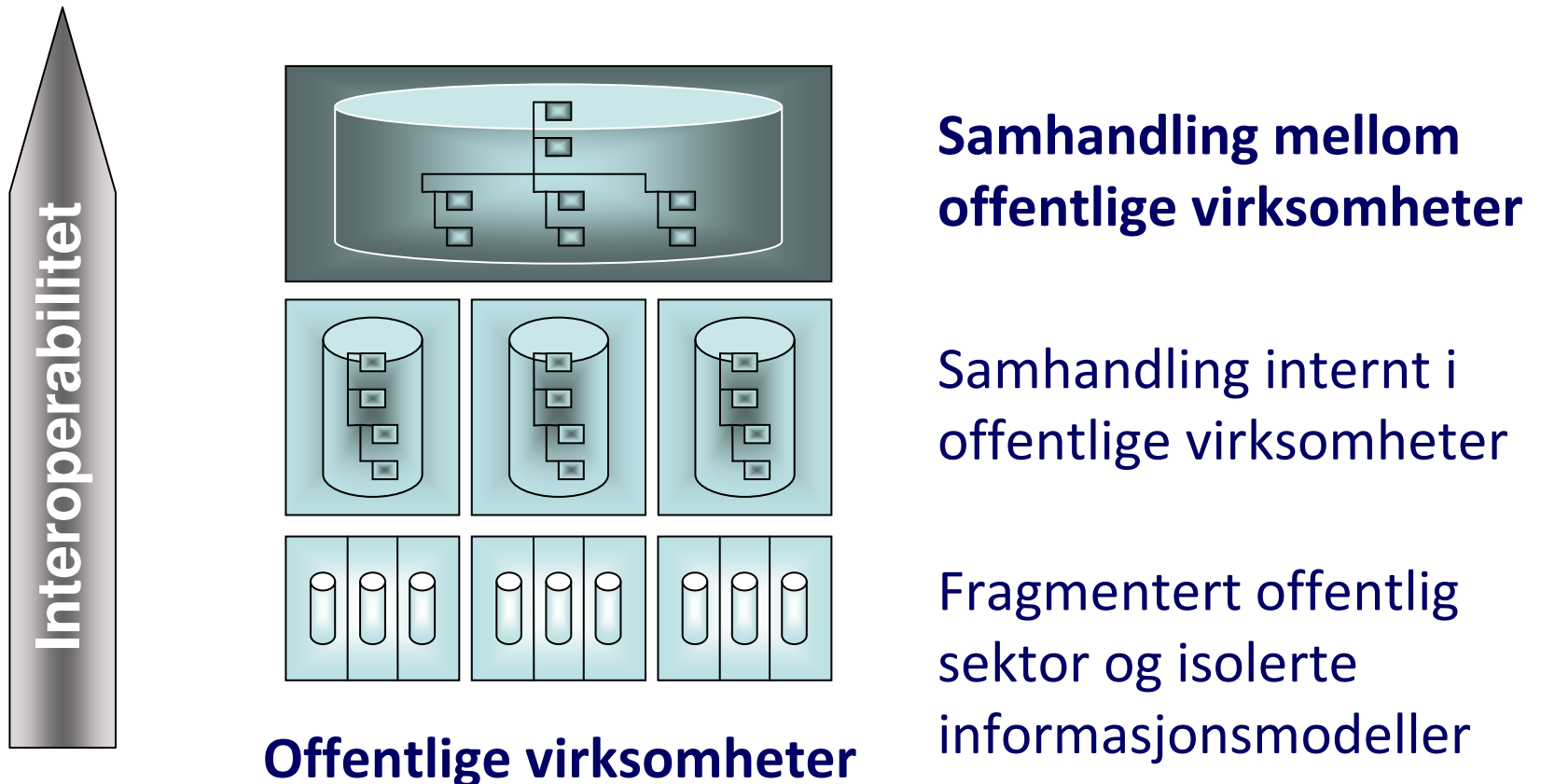
Interoperabilitet i et samfunnsperspektiv

Terje Grimstad

Altinn brukerforum
Oslo, 27. november 2009

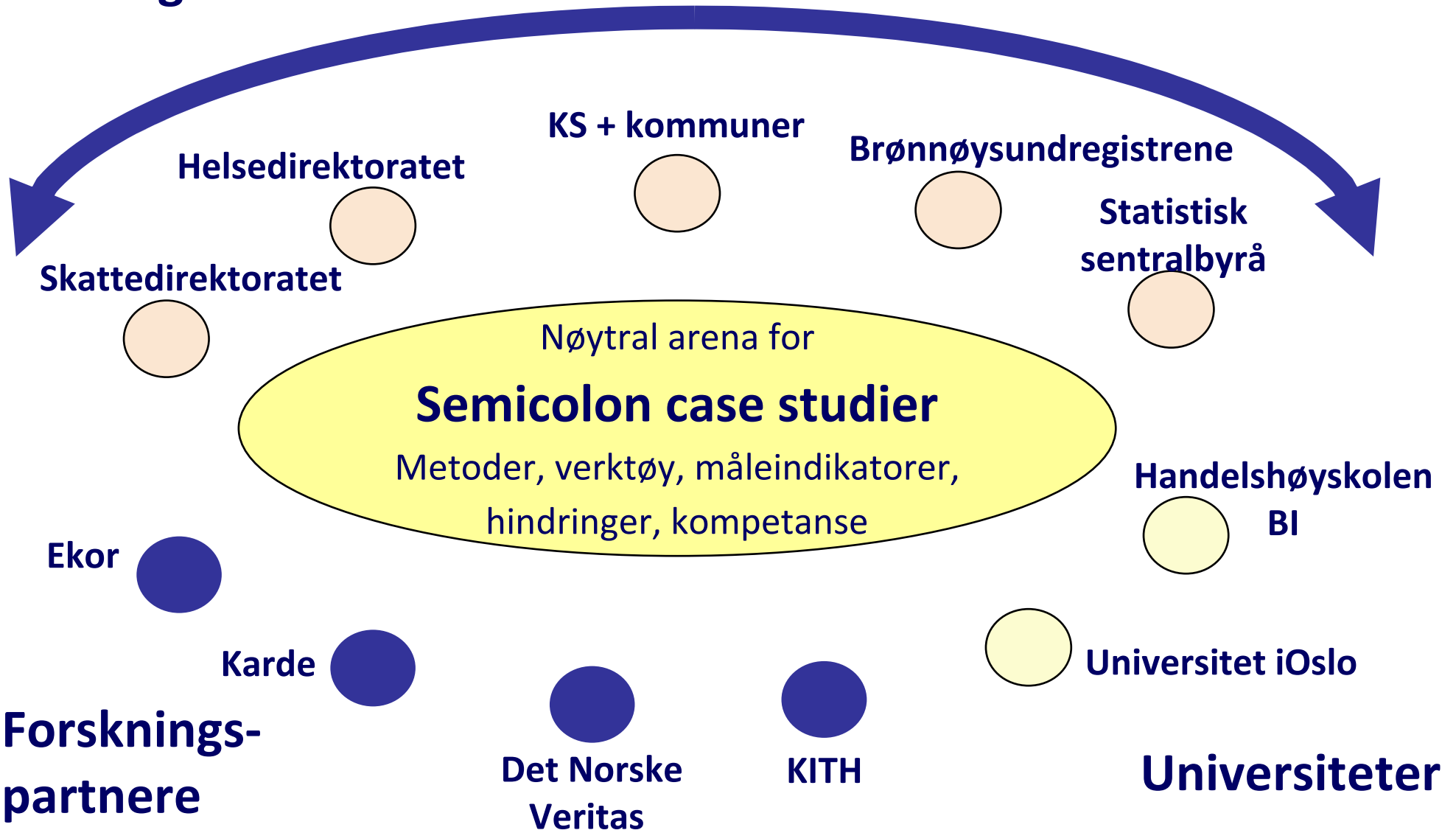
Semicolon

Semantisk og organisatorisk interoperabilitet i kommuniserende og samhandlende organisasjoner

Semicolon-deltakere

Offentlige virksomheter

Samfunnsperspektiv, legmanns syn

- Politisk spørsmål
 - Hvilket samfunn vil vi ha
 - Velorganisert offentlig sektor
 - Private tjenester
 - Offentlige tjenester
-
- Bedre tjenester til innbyggere og næringsliv
 - Flytte ressurser fra administrasjon til tjenesteyting

Samfunnsperspektiv, off. dokumenter

- EUs Lisboa-strategi påpeker at en velorganisert offentlig sektor er en konkurranse-fordel for nærings-livet
 - EUs Lisboa-strategi i et norsk perspektiv, av NHD 2007
- En effektiv og verdiskapende offentlig sektor er av avgjørende betydning for samfunnet
 - St.meld. nr 19 (2008-2009) 'Ei forvaltning for demokrati og fellesskap'
- Ett virkemiddel er bedre elektronisk samhandling på tvers av sektorer og forvaltningsnivåer
 - St.meld. nr 17 (2006-2007) 'Eit informasjonssamfunn for alle'

Betydning av interoperabilitet

Kilde: FAOS

EFFEKT MÅL	Interoperabilitet	Tilgjengelighet	Sikkerhet	Åpenhet	Flexibilitet	Skalerbarhet	Enhetlig
Bedre kvalitet på saksbehandlingen	++++	++	++++	++	++	0	0
Bedre kvalitet på tjenestene	++++	++	+++	0	0	++	+
Økt tilgjengelighet til offentlig sektor	++	++++	+	++	0	+++	++
Økt automatisering av tjenesteytingen	++++	+	+	+	++	++	0
Økt robusthet	++	0	++	++	++++	++++	++
Reduserte livssyklus kostnader	+++	0	-	++	++++	++	+
Økt konkurranse	0	0	0	++++	++	0	++
Bedre forutsigbarhet i tjenestetilbudet	++++	+	0	0	+	+++	+++

Riksrevisjonens hovedkonklusjoner 2008

- **Mangelfull oppfølging av IKT-satsingen i helsetjenesten - Dokument nr. 3:7 (2007-2008)**
- **Potensialet for elektronisk informasjonsutveksling i forvaltningen er dårlig utnyttet – Dokument nr. 3:12 (2007-2008)**
- **Regjeringens arbeid har i liten grad har bidratt til utviklingen av tverrgående IKT-løsninger i forvaltningen**

Interoperabilitet, en liten status

- Manglende samhandling medfører at IKT-løsninger og registre utvikles i hver etat, hvor det primært legges vekt på å ta hensyn til egne oppgaver og målsettinger. Registerkvaliteten blir ikke tilpasset andre etaters oppgaveløsning. Manglende informasjonsflyt medfører at oppgavefordelingen mellom etatene blir uklar, og **brukerne blir dermed ikke sikret en enhetlig behandling.**
 - Riksrevisjonens rapport om den årlige revisjon og kontroll for budsjettåret 2008, Dokument 1 (2009-2010)

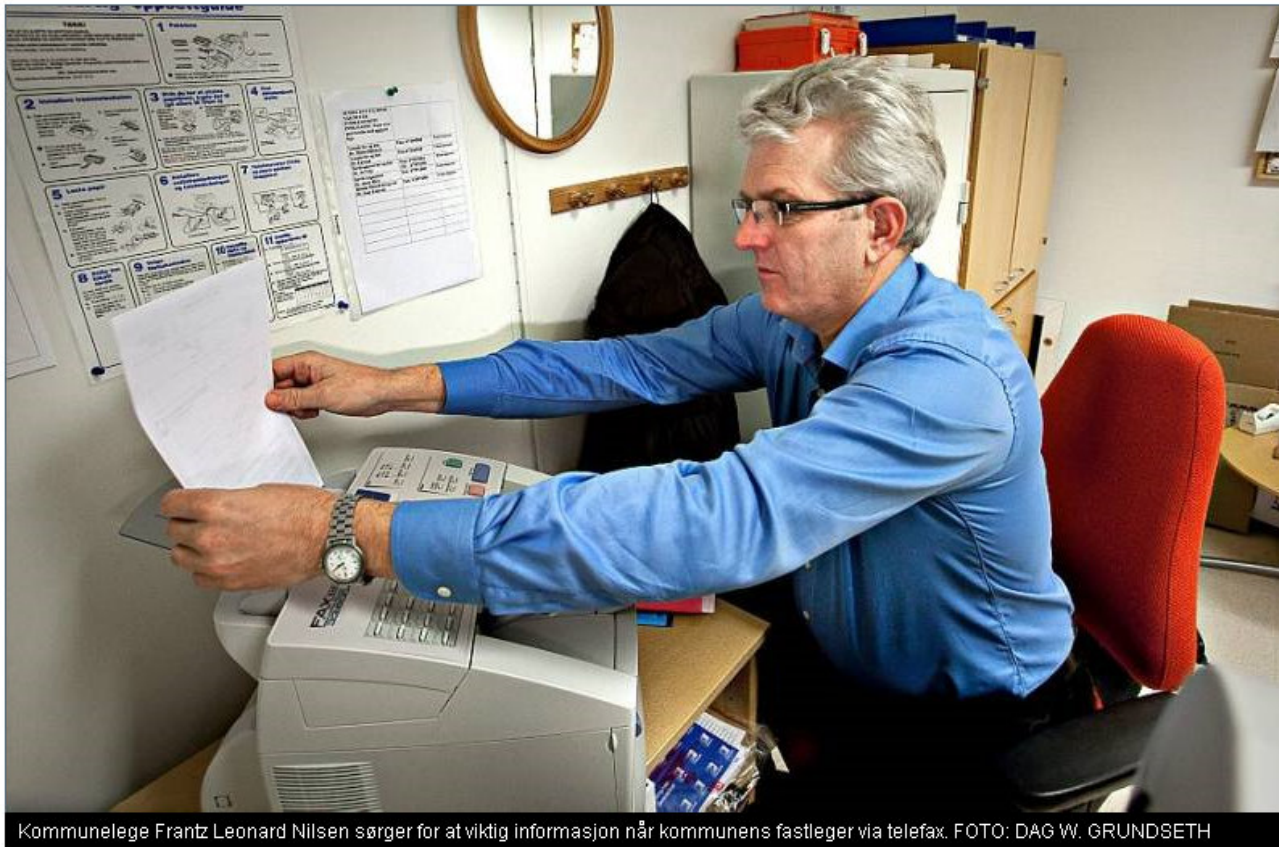
Fødselsmeldingen, ennå ikke implementert

- Hurtig tildeling av fødselsnummer til nyfødte
- Påbegynt i 2004
- Ennå ikke løst
- Hovedproblem
 - Styring
 - Forankring

Faxer til fastleger

Kilde: Aftenposten, 26.11.2009

Kommunelege Frantz Leonard Nilsen sørger for at viktig informasjon når kommunens fastleger via telefax. FOTO: DAG W. GRUNDSETH

Bruker fax for å nå frem til fastlegene

Helsedirektoratet kan ikke sende informasjon elektronisk til landets fastleger. Kommuneoverlege Frantz Leonard Nilsen i Bærum har sendt pandemifaxer til fastlege Kenneth Sagedal nesten daglig den siste tiden.

Legeforeningen sitter selv på e-postadresser til medlemmene sine. Helsedirektoratet ba om å få adressene, men fikk nei.

–Vi har forklart Helsedirektoratet at vi ikke har lov til å gi ut dette registeret. Det er konsesjonsbelagt, og vi kan ikke overføre et register som er oppført i én hensikt, til et annet formål. Det er ulovlig, sier juridisk direktør Anne Befring.

Røntgen i posten og taxi

Kilde: VG, 25.9.2008

Hanssen: - Svære IKT-utfordringer i helse-Norge

Røntgen sendes fortsatt i posten og med taxi

Av [Francis Lundh](#) 25.09.2008 kl. 21:15 Kilde: VG NETT

(VG Nett) Helseminister Bjarne Håkon Hanssen har ingen problemer med å skjønne at IKT-bransjen reagerer på at det fremdeles er norske sykehus som ikke kommuniserer elektronisk.

UTFORDRINGENE I KØ: Helseministr Bjarne Håkon Hanssen har mange utfordringer i helsevesenet som han skal se på sammen med sin ekspertgruppe, og elektronisk kommunikasjon står sentralt. Foto: Øyvind Nordahl Næss/VG

”Nettstedet dagensit.no har den siste tiden satt søkelyset på manglende elektronisk kommunikasjon mellom norske sykehus, og på at det i noen tilfeller fremdeles sendes informasjon mellom sykehusene i taxi.”

Semicolon: Funn og observasjoner

- Mange hindringer for samhandling
 - Dårlige rammer for samhandling gitt ved hvordan offentlig forvaltning er organisert (også påpekt i FAOS-rapporten)
 - Manglende kompetanse og forståelse av virksomheten både internt i enkeltområder og på tvers av virksomhetsområder (gjelder både prosesser og informasjon)
 - Samhandling både drives og hindres av enkeltpersoner

Semicolon: Funn og observasjoner

- Samhandling forutsetter delingskultur og ikke tradisjonell konkurranse om å bli "best i klassen" (der man holder kortene tett til brystet)
- Samhandling forutsetter forankring fra topp til bunn i organisasjonene
- Samhandling forutsetter kompetanse; kunnskap og oversikt. Kompetansen må etableres på alle nivåer i organisasjonene, tilpasset den enkeltes rolle i organisasjonen. Det er behov for metoder og verktøy for å få dette til.
- IKT er et viktig hjelpemiddel for å få til samhandling, men forutsetter at alle fagområder involveres og eier utfordringene sammen. Det er viktig at *interoperabilitet* ikke forbeholdes "IT-nerdene". Dette handler om at kunnskapen må formidles på en forståelig måte til alle fagområder.

Gladnyhet fra DIFI

Kilde: VG-nett, 26.11.2009

Minid 3.0 endelig på lufta Lettere å bruke offentlige tjenester

Av [Leif Kirknes \(Computerworld\)](#) 26.11.2009 kl. 14:26 Kilde: VG NETT

Nå kan du logge deg på den nye felles plattformen for elektronisk id i offentlig sektor som ble lansert i dag.

VIKTIG: Bruken av elektronisk id når en milepæl med lanseringen av ID-porten, mener fornyingsminister Rigmor Aasrud. (Foto: Ole Petter Baugersød Stokke)

I dag åpnet ID-porten, en ny felles pålogging for alle offentlige nettjenester. Samtidig er det gjennomført en rekke sikkerhetsmessige forbedringer som er usynlige for brukerne.

Sammen skal tiltakene redusere risikoen for id-tyveri, samt klargjøre en oppblomstring av mer avanserte, offentlige tjenester.

**Interoperabilitet =
evne til samhandling**

KRITISK SUKSESSFaktor

Infrastruktur for samhandling, noen elementer

- Metadata byggestener
 - Metadatastrategi
 - Nasjonalt metadata register
 - Metadatamodell, offentlige virksomheter for internt og ekstern bruk
 - Åpne data og gjenbruk av offentlige data
 - Markedspotensial 27 milliarder euro innen EU
- Rammeverk for eDialoger
- Virksomhetsmodeller av offentlige virksomheter
- Måleindikatorer og målemetoder
- Jus
- Nye sosiale medier
- Elektronisk identifikasjon
- Kompetanseutvikling, "empower the civil-servants"
- +++

Semicolon II

- Semicolon II
 - Nytt prosjektforslag til Verdikt 25. november

Forskningsutfordringer

- Statsvitenskap og samfunnsøkonomi
- Jus
- Organisasjon
- Semantikk
- Samhandlingsplattformer
- Målinger og gevinstrealisering

Semicolon II

Etat	Penger	Arbeid
Skattedirektoratet	4.500	9.000
Brønnøysundregistrene	3.000	10.200
DIFI ?	2.100	2.100
Helsedir	-	6.600
KS	1.500	4.500
Forskningsrådet	22.000	-
SUM	33.100	32.400

Harald Hårfagre

- Implementasjon av "Semicolon-metoden" i hele offentlig sektor
- Varighet: 10 år
- Budsjett: 5-10 milliarder (?)
- Frontes av FIN og FAD
 - Fornyning av offentlig sektor
- Besluttet av Stortinget
- Implementeres under ledelse av DIFI, med sterk støtte fra FIN
- Etableres planer for hver offentlig etat

Takk for oppmerksomheten!